

Tuottavuuden tulevaisuus Suomessa ja sen alueilla

Mika Maliranta
KKV ja Jyväskylän yliopisto
26.11.2020

Esityksen sisältöä

- 👁️ Tuottavuuden merkitys
 - Lyhyellä aikavälillä kustannuskilpailukykyyn ja työllisyyteen
 - Pitkällä aikavälillä elintasoon ja hyvinvointiin
- 👁️ Tarkastelun kohteet
 - Globaali eturintama (USA)
 - Suomi
 - Suomen alue (Satakunta)
- 👁️ Tuottavuuden lähteet
 - ”Makrotaso”, kasvulaskenta
 - ”Mikrotaso, tuottavuuden hajotelmat, työpaikka- ja työntekijävirrät

Lyhyen aikavälin kysyntäpolitiikka

Pitkän aikavälin tarjontapolitiikka

MAKRO

MIKRO

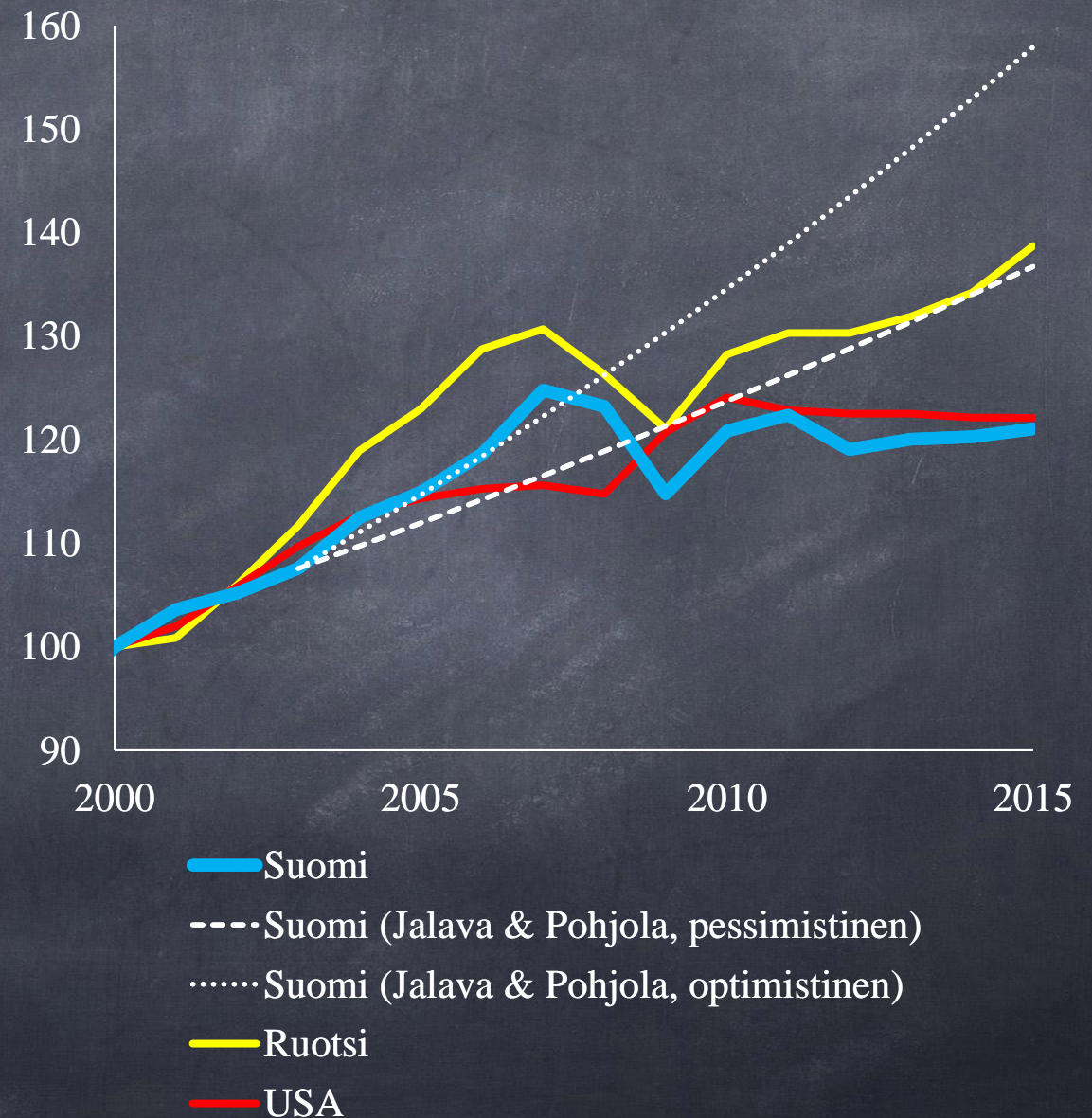


Työn tuottavuuden ennustamisen vaikeus

- “..., economists, including us, do not have a winning record in predicting the path of productivity growth”

Fernald ym. (2007)

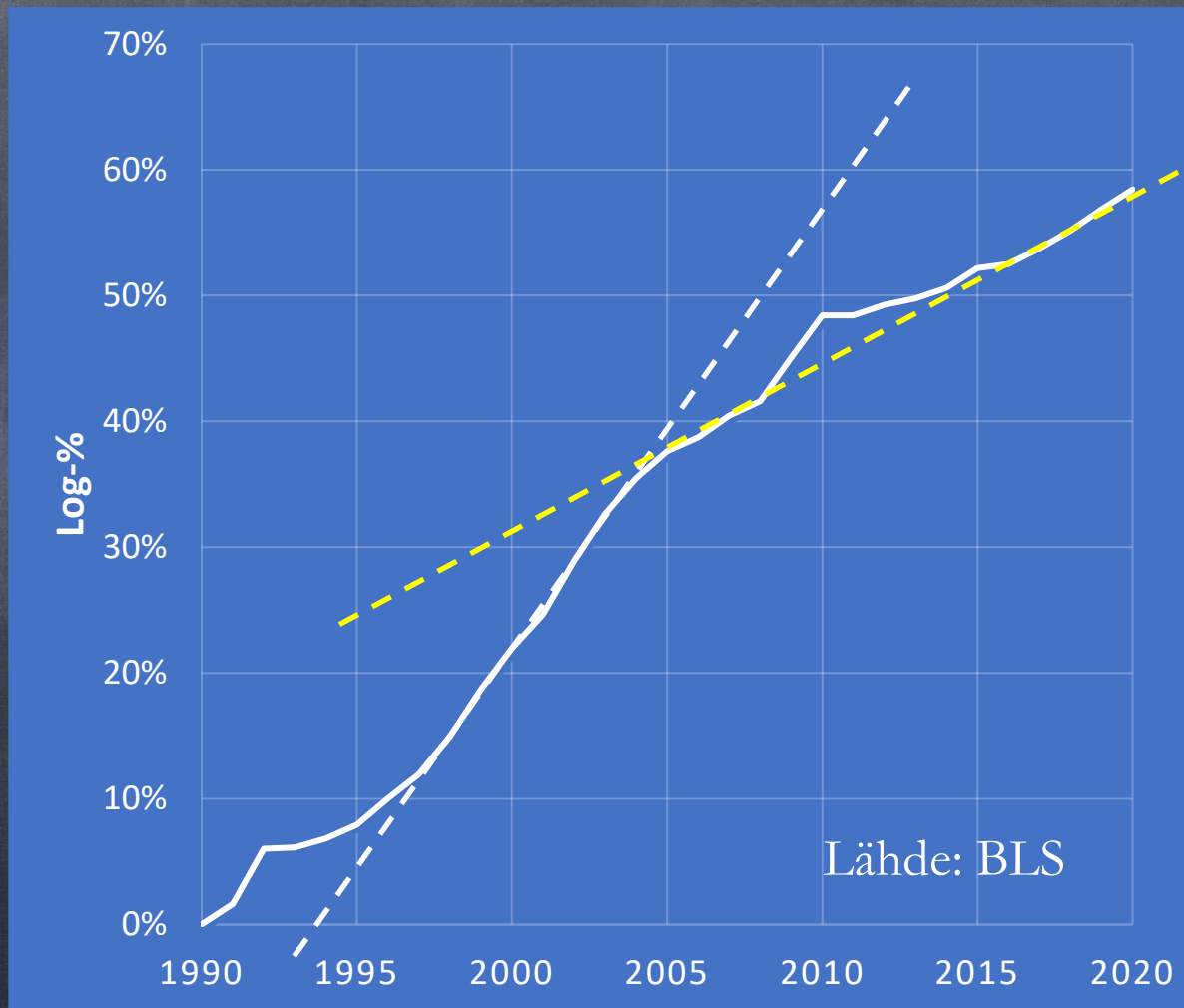
- Jalava & Pohjola (2004) ennustivat Suomen markkinasektorin tuottavuuskehitystä
- Skenaarioiden pohjana oli ns. Kasvulaskenta
 - Työpanoksen laatu
 - Pääomaintensiivisyys
 - TFP, teknologia



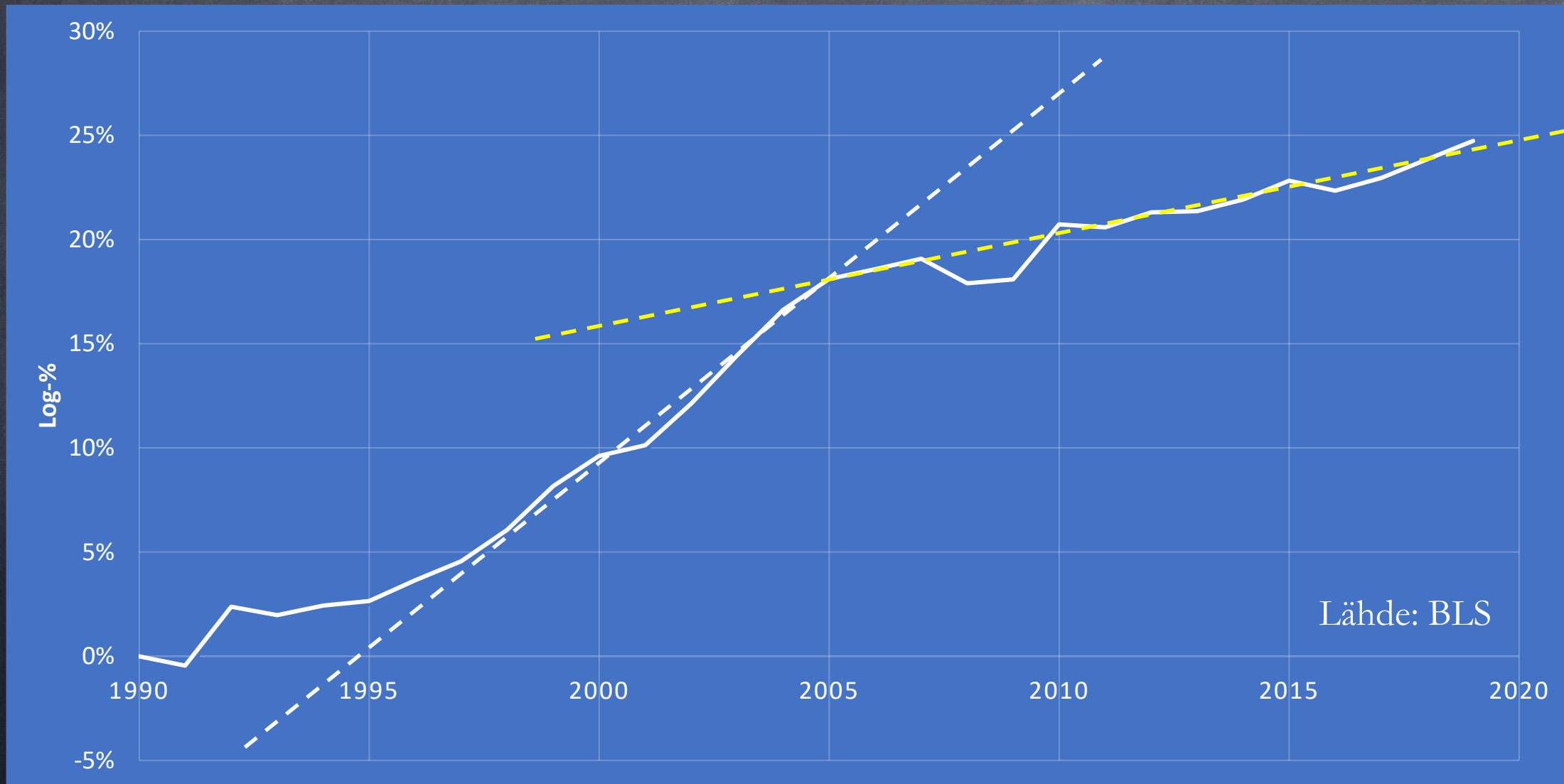
Työn tuottavuus Yhdysvaltojen yrityssektorilla

(mitattuna logaritmisina prosentteina)

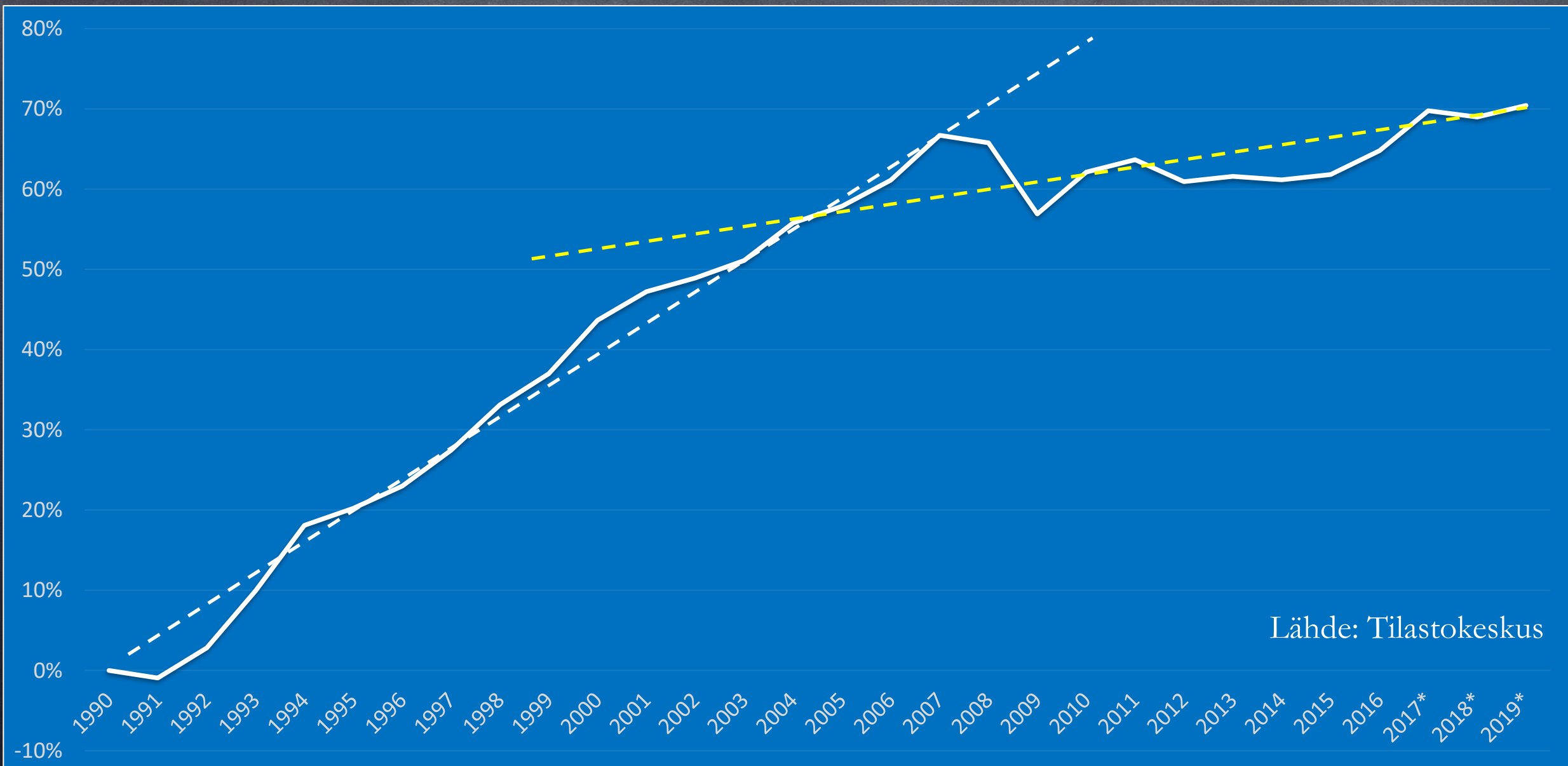
- USA:ssa työn tuottavuuden kasvuvauhti kiihtyi 1996 ja hidastui 2004.
- USA:n tuottavuustutkijat havaitsivat hidastumisen vuonna 2012 eli 8 vuotta myöhemmin
- Tuottavuus kiihtyi ja hidastui ICT-käyttävillä toimialoilla



Kokonaistuottavuus Yhdysvaltojen yrityssektorilla (logaritmiset prosentit)

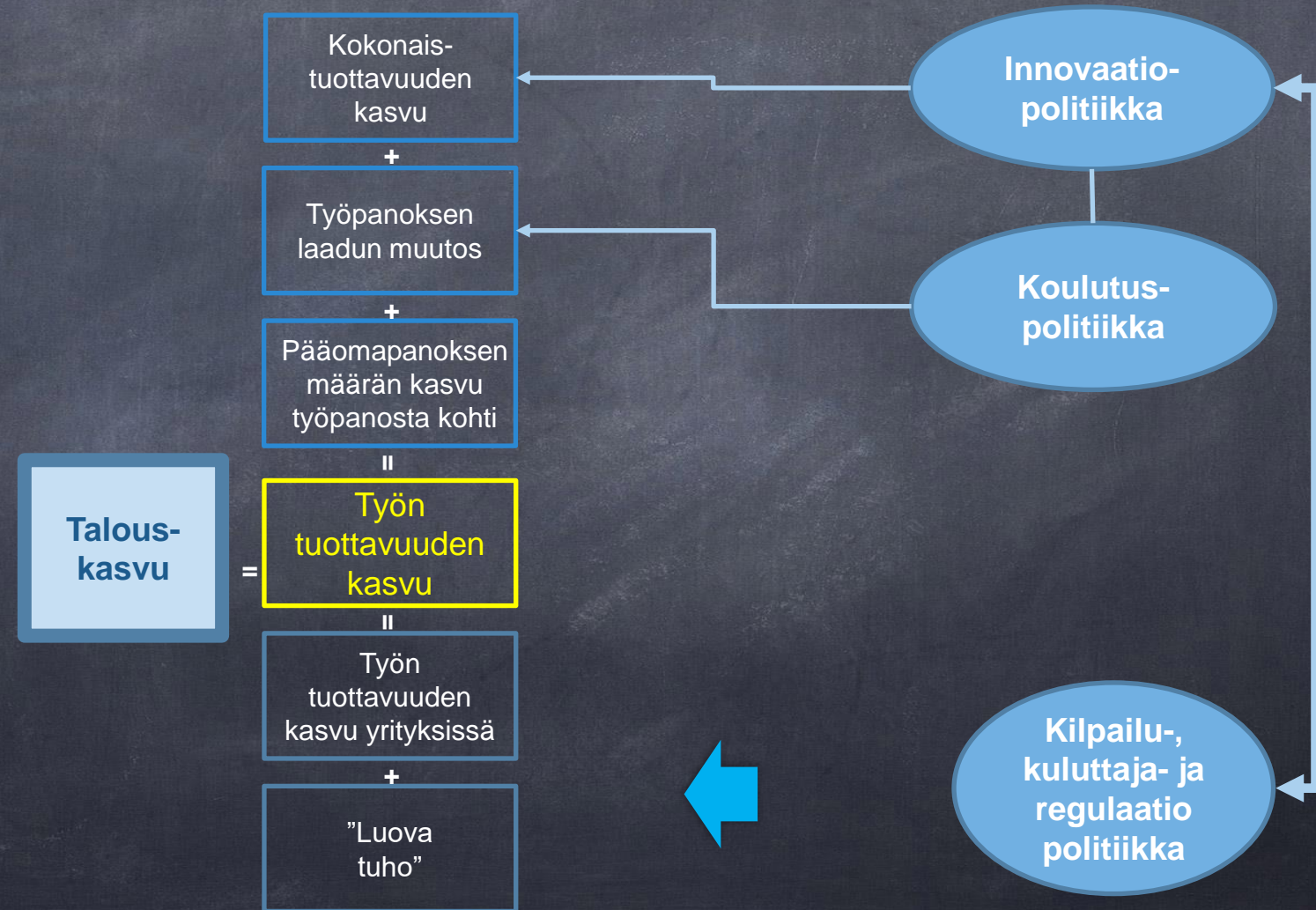


Työn tuottavuus Suomen yrityssektorilla

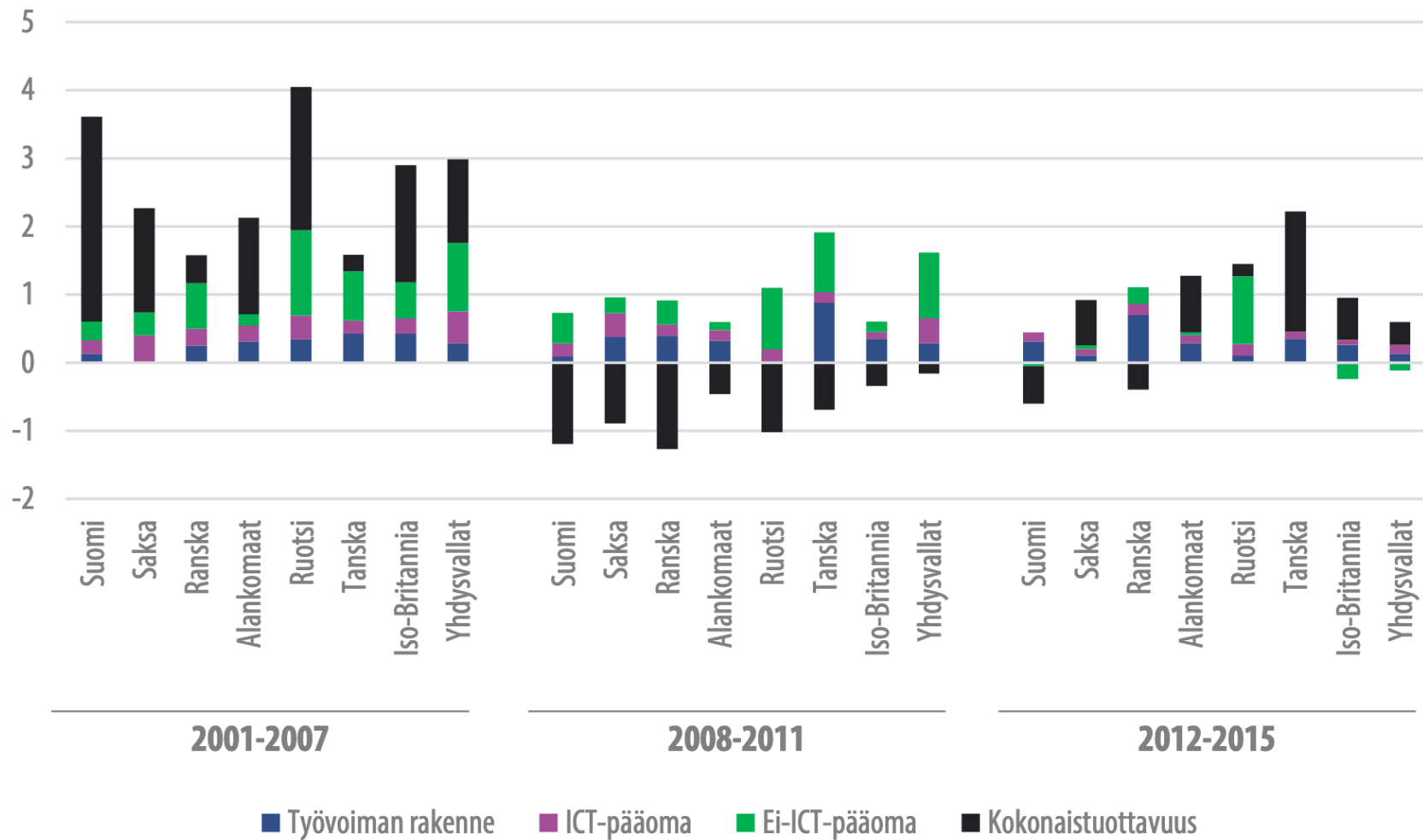


Työn tuottavuuden tekijät

Pitkän aikavälin tarjontapolitiikka



Työn tuottavuuden kasvulaskentatekijät



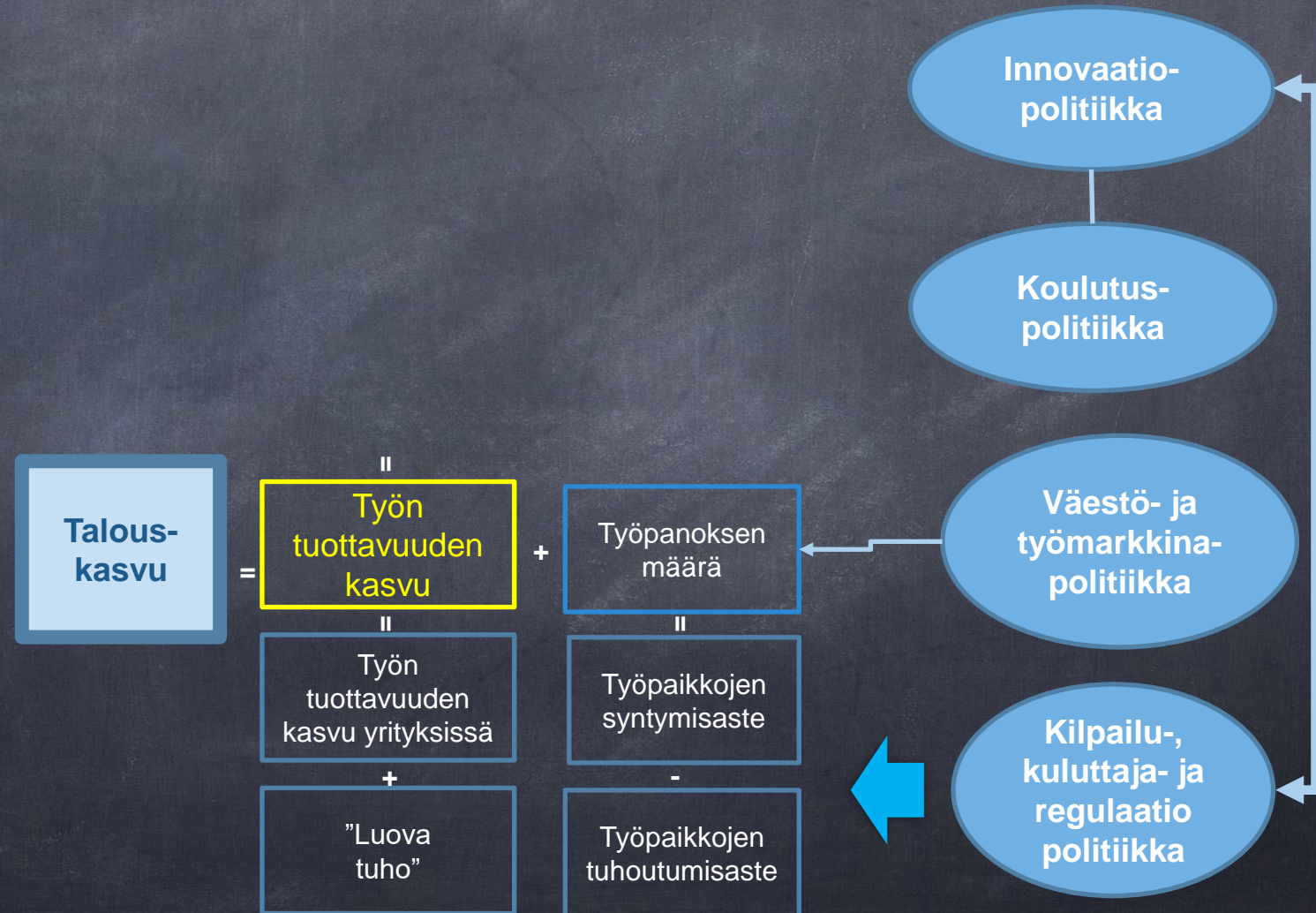
Kuvio 4.11 Työn tuottavuuden kasvu (prosenttia) ja osatekijöiden kasvukontribuutiot (prosenttiyksikköä) markkinasektorilla eri periodeilla 2001-2015

Lähde: Tuottavuuslautakunnan raportti 2019

Lähde: EU KLEMS

”Luova tuho”

Pitkän aikavälin tarjontapolitiikka



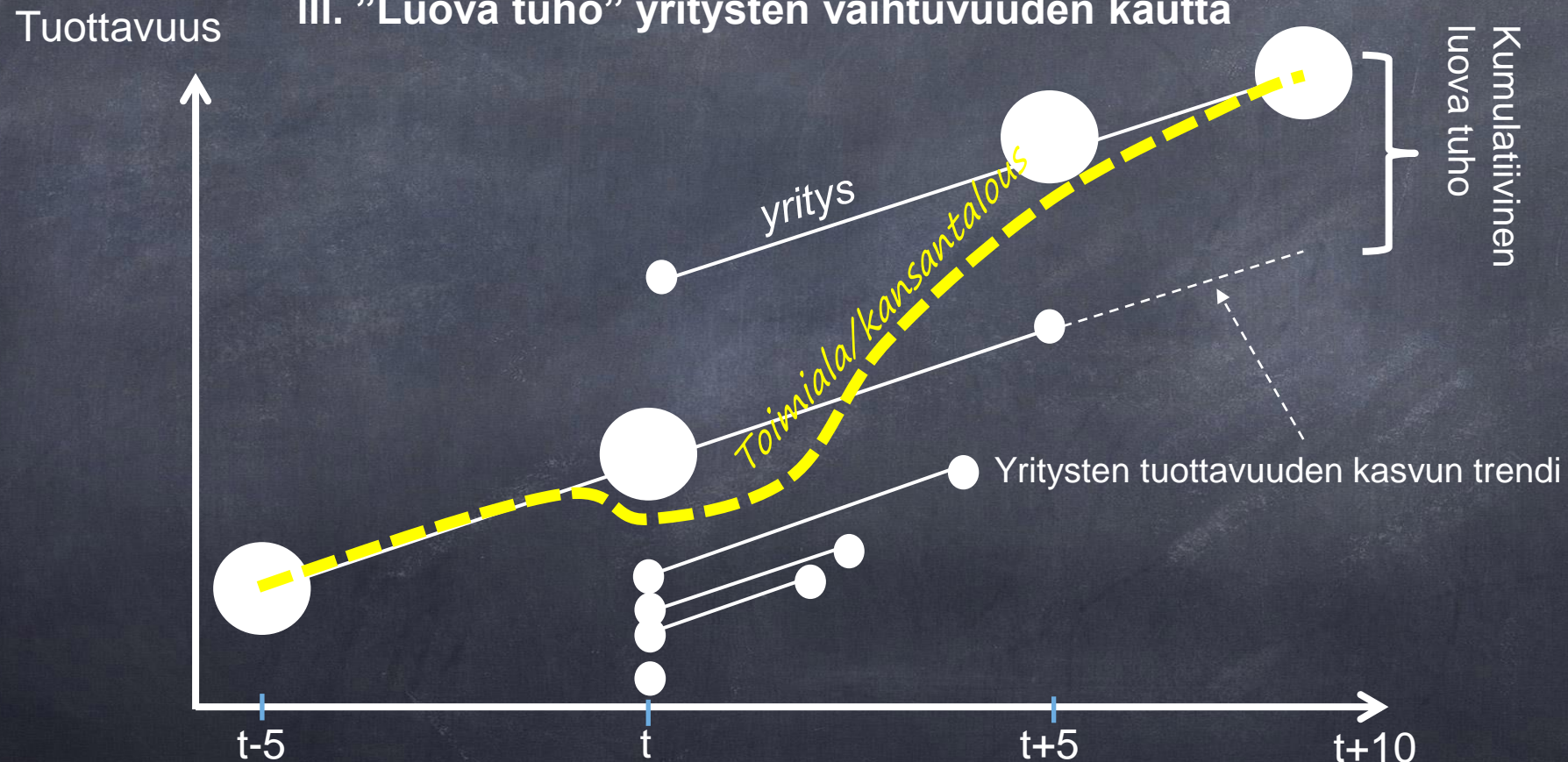
Yritysten tuottavuuskasvu & "luova tuho"

TOIMIALAN/KANSANTALouden TUOTTAVUUSKASVU

I. Tuottavuuden kasvu jatkavissa yrityksissä

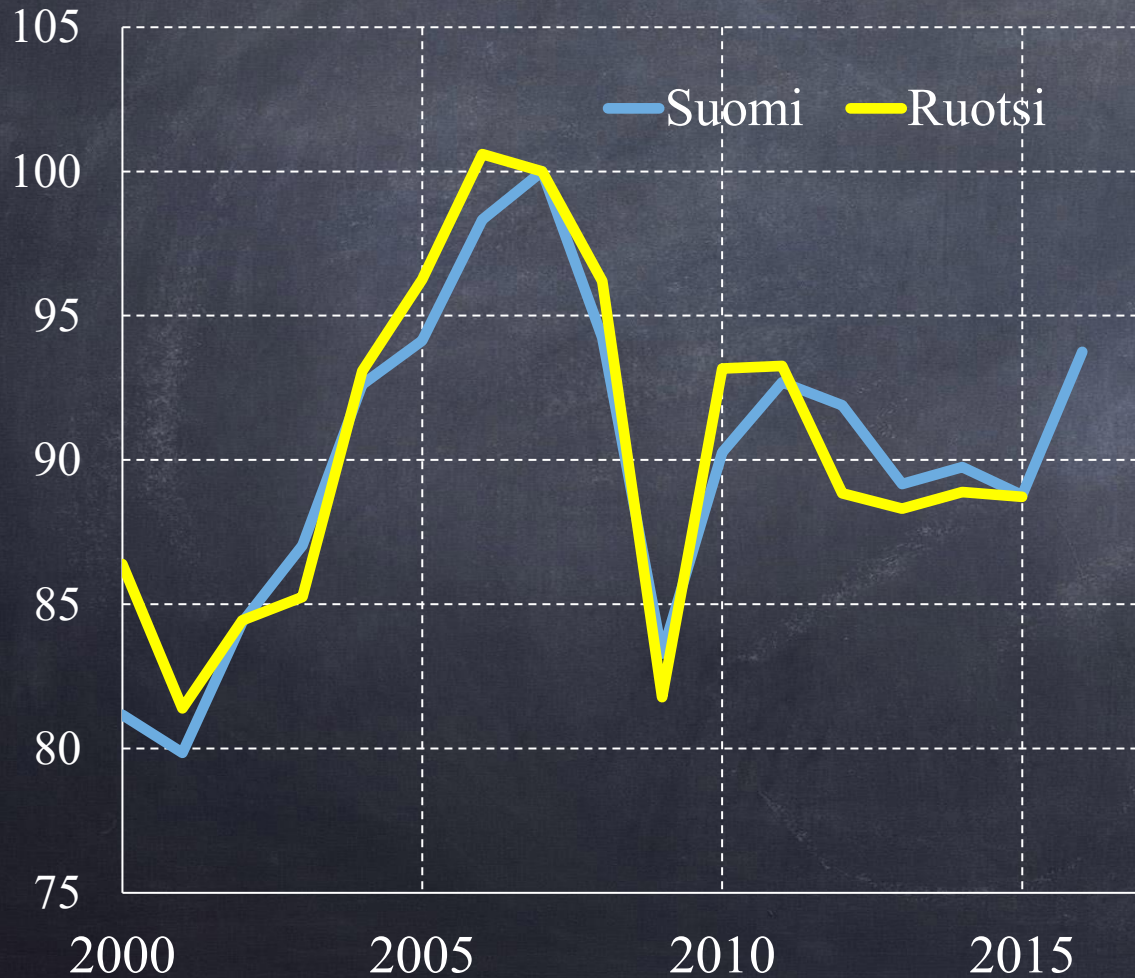
II. "Luova tuho" jatkavien yritysten välillä

III. "Luova tuho" yritysten vaihtuvuuden kautta

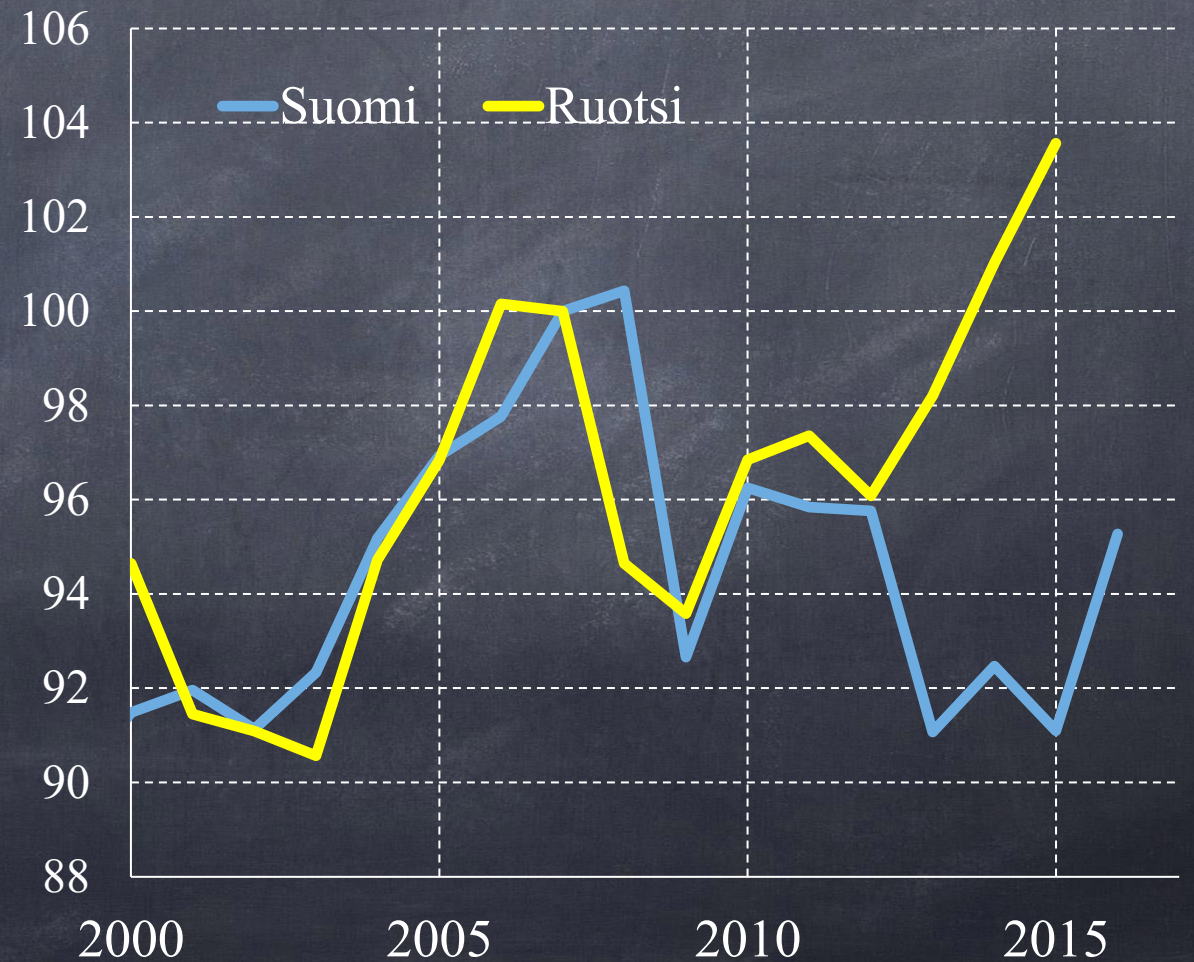


Työn tuottavuuden kehitys yrityksissä (ja vakioiduilla toimialarakenteilla) vuosi 2007 = 100

Tehdasteollisuuden toimialoilla pl. elektroniikka

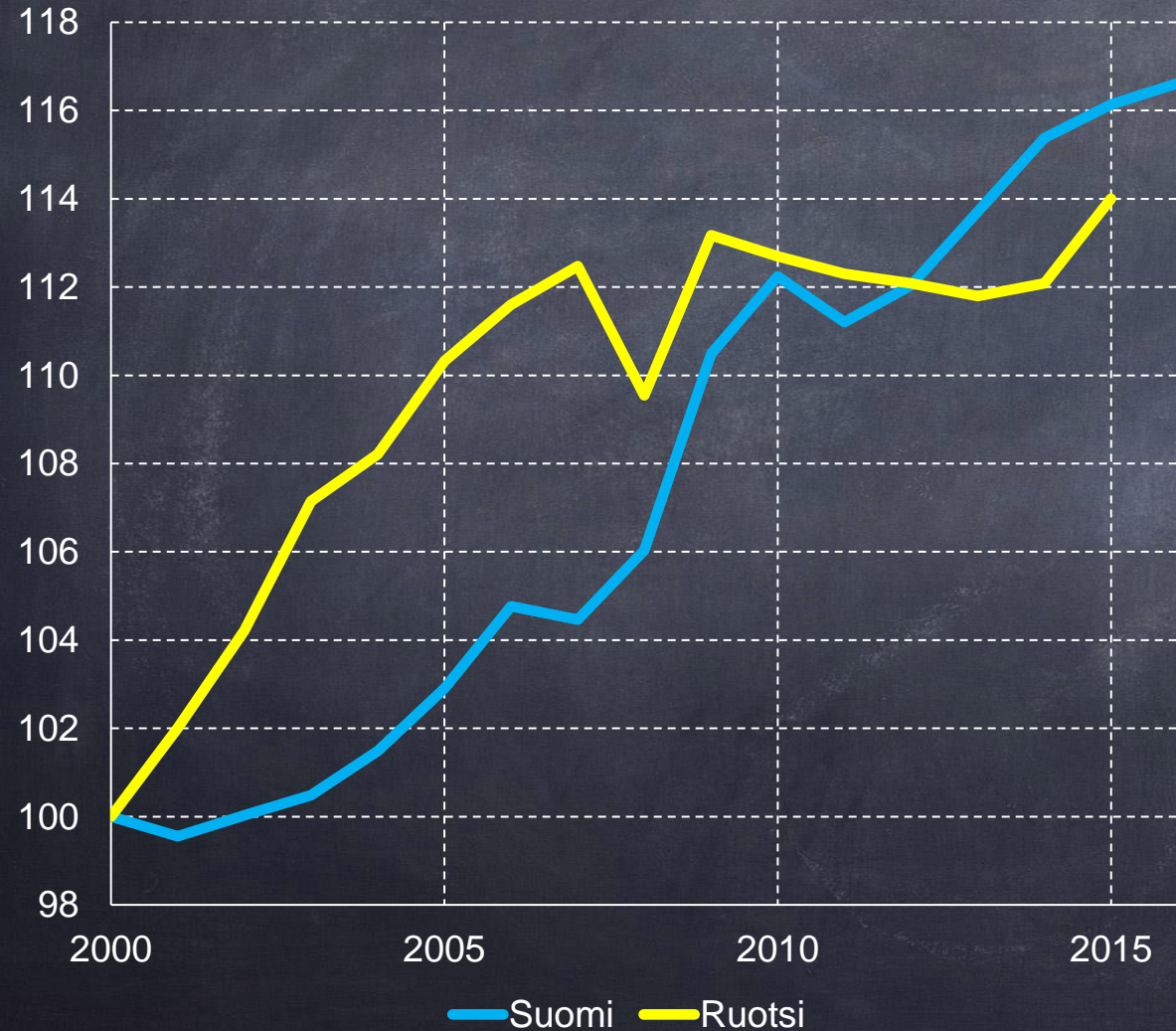


Yksityiset palvelutoimialat

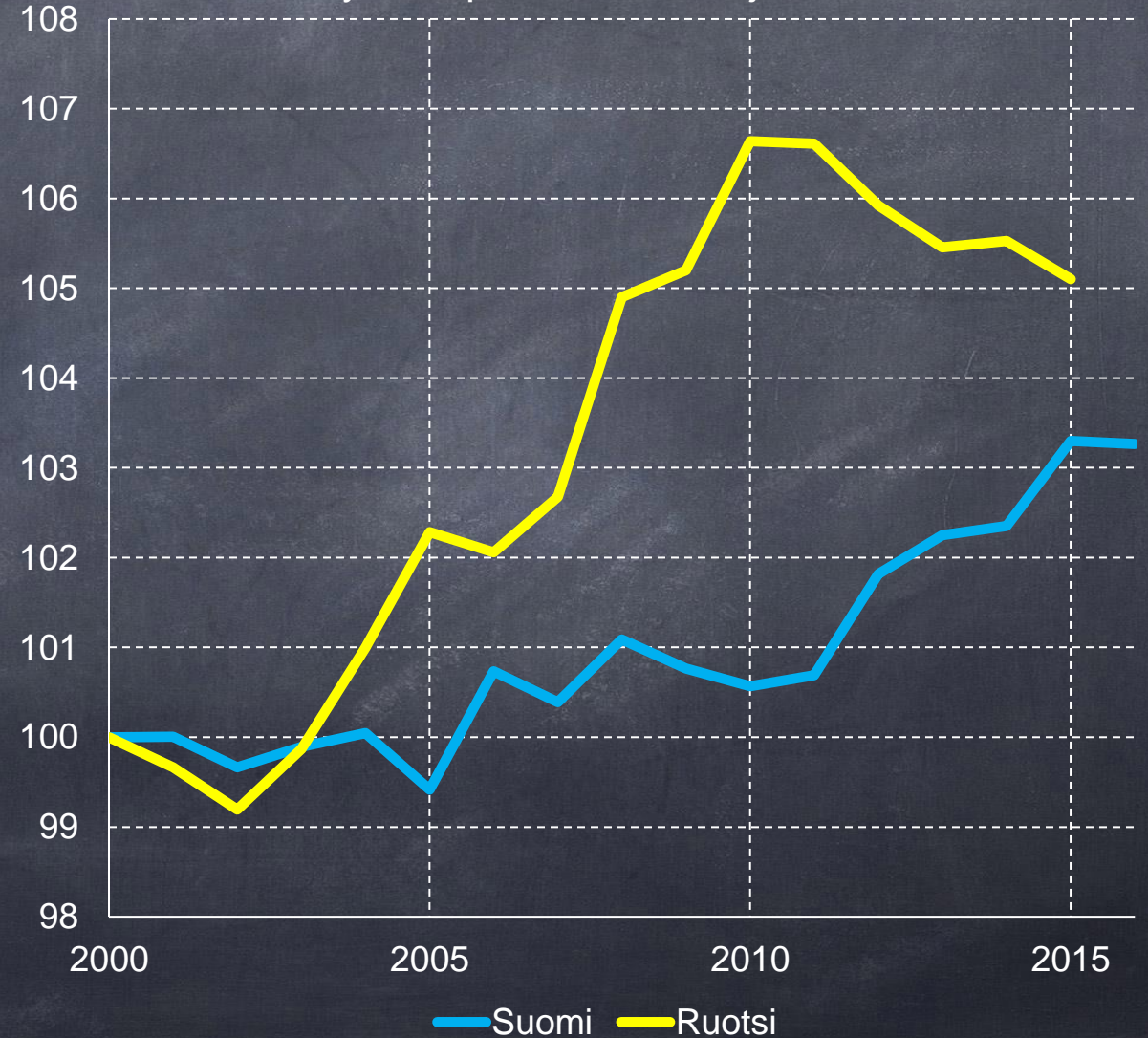


“Luova tuho”

Teollisuuden toimialojen sisällä pl.
elektroniikkateollisuus

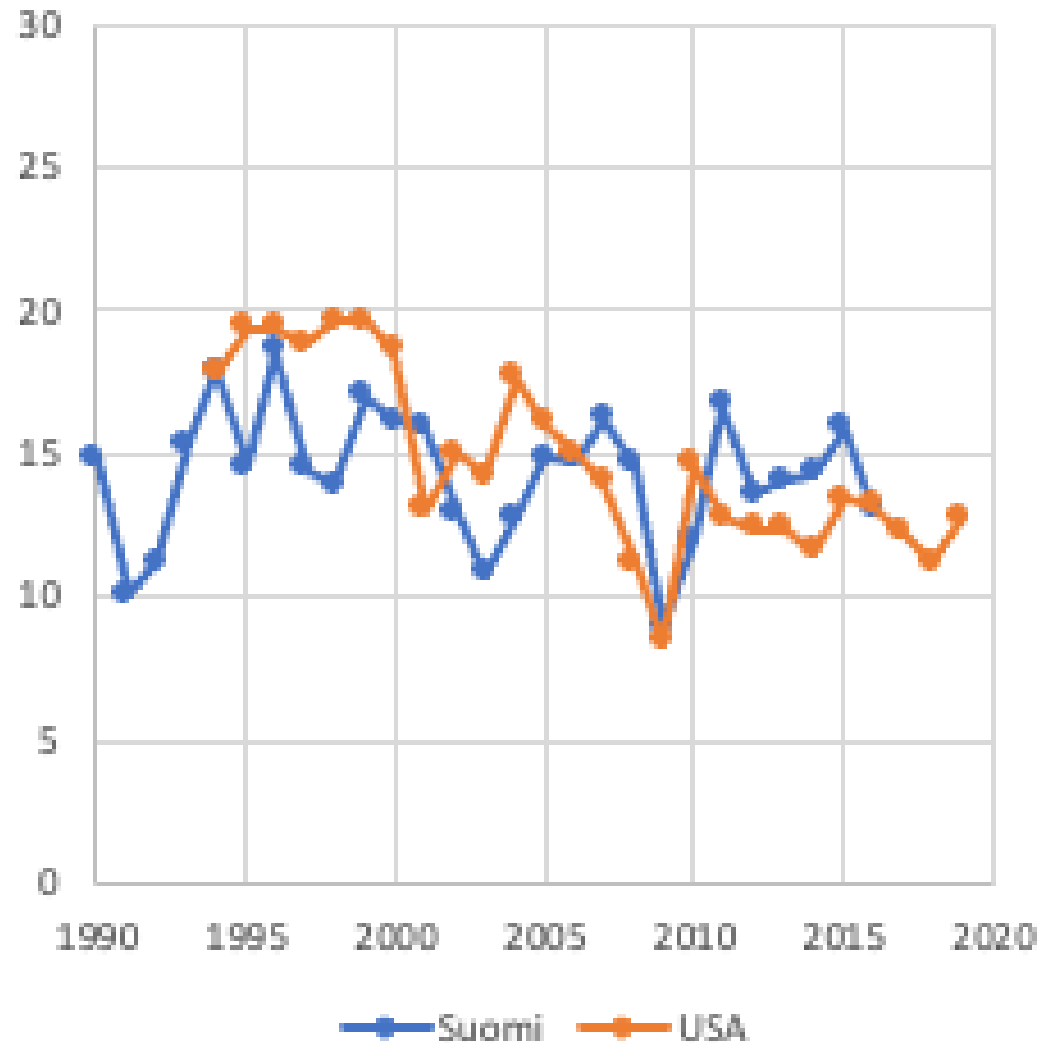


Yksityisten palvelutoimialojen sisällä

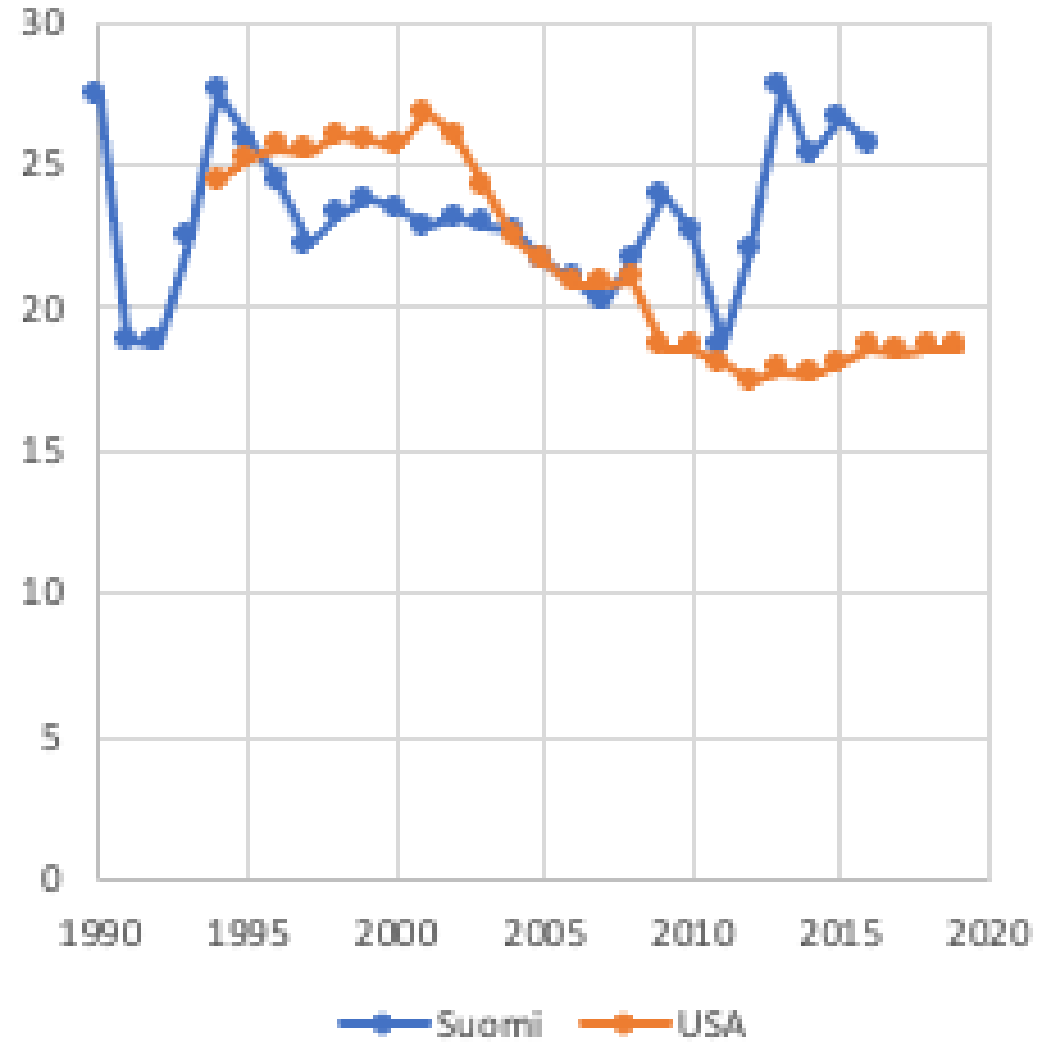


Työpaikkojen ”ylimääräinen vaihtuvuus”

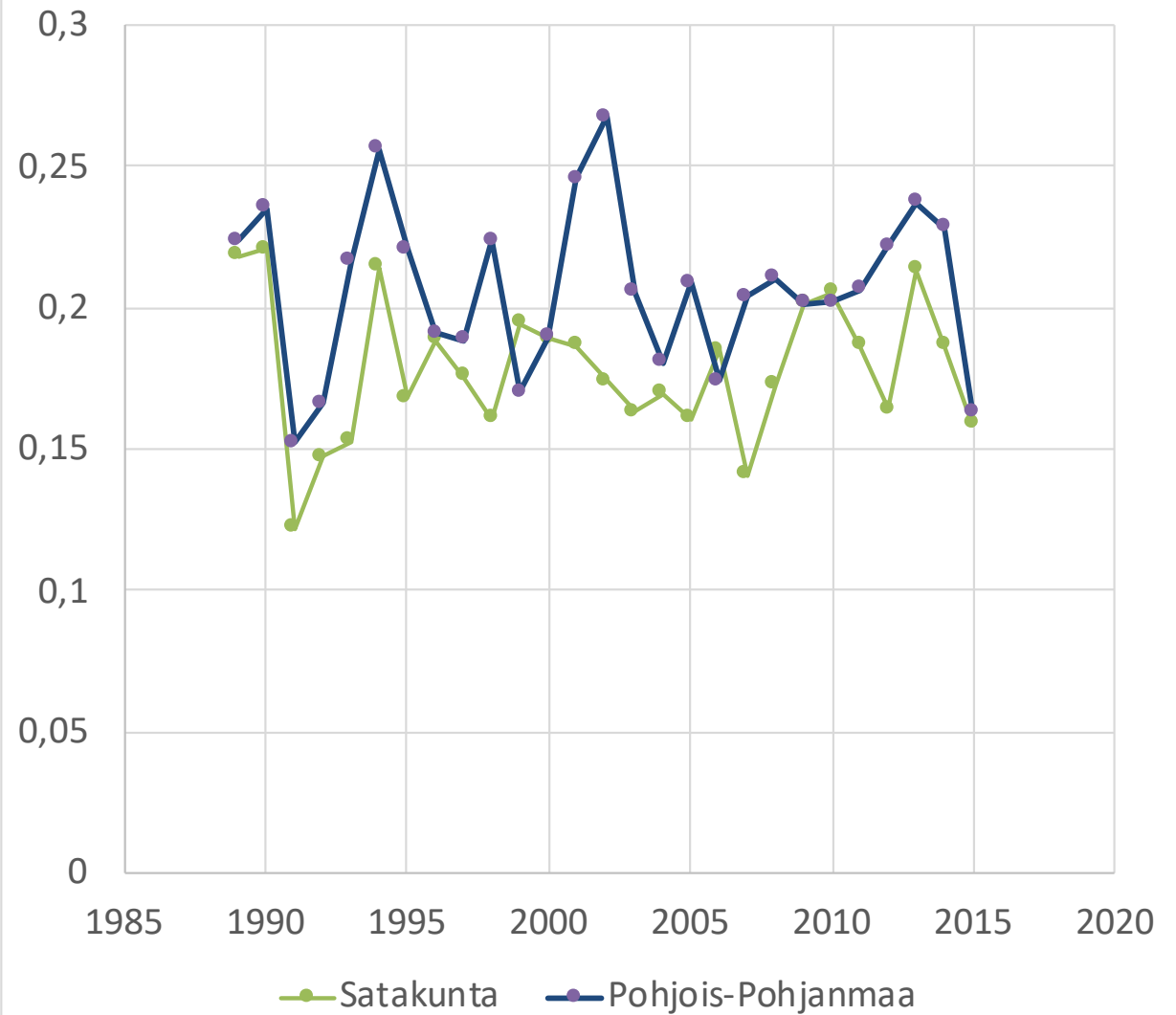
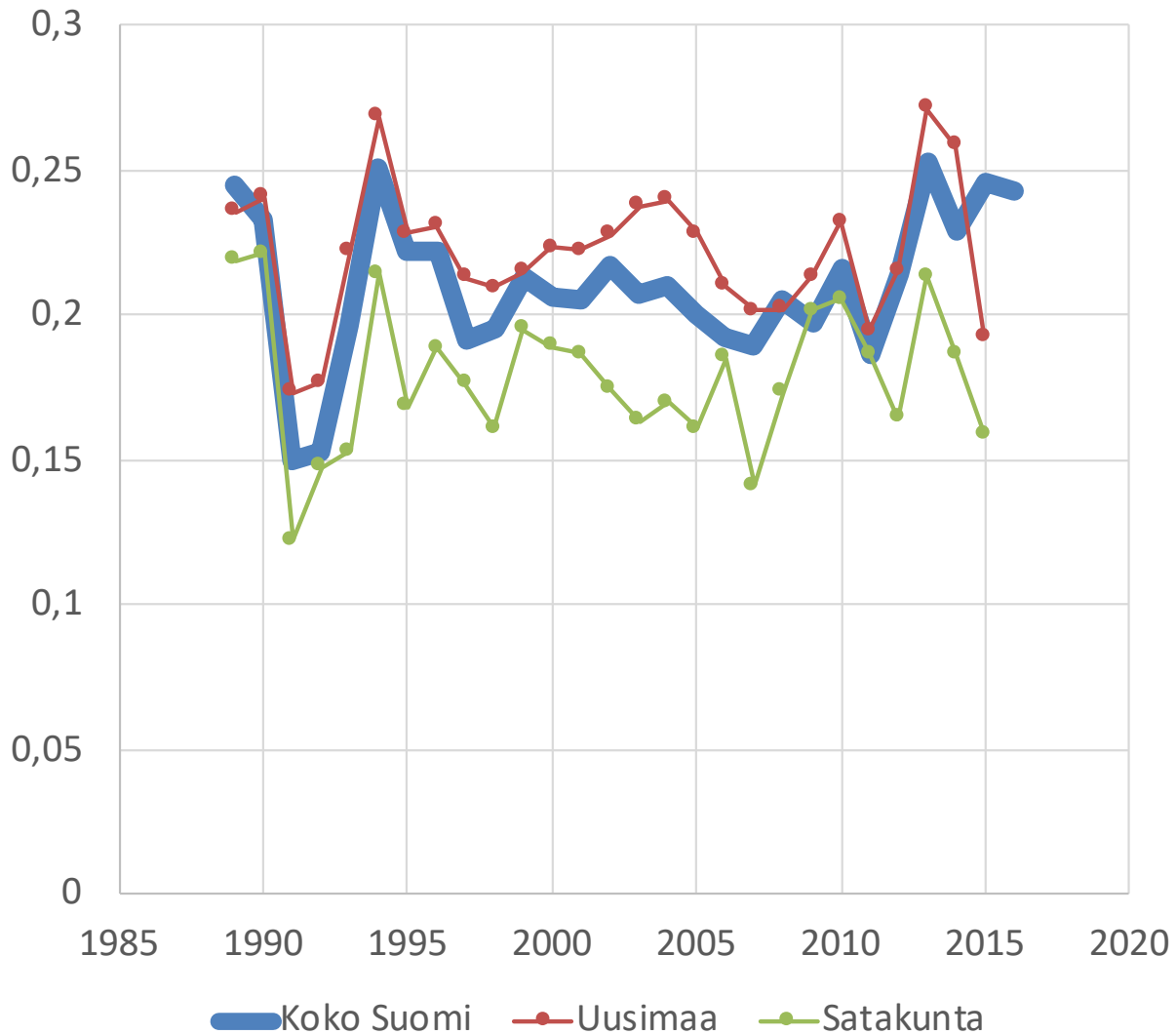
Teollisuus



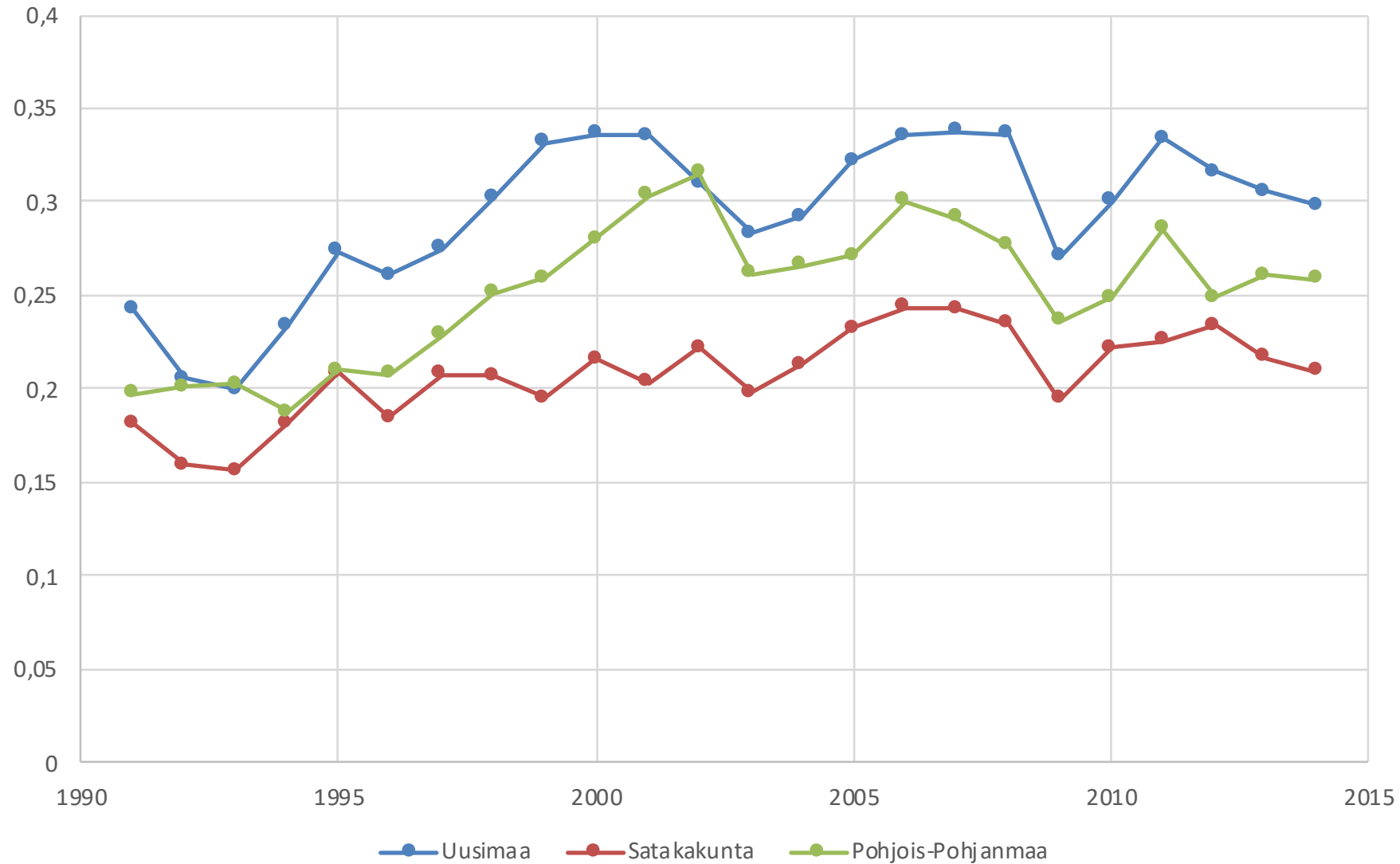
Yksityiset palvelut



Työpaikkojen ”ylimääräinen vaihtuvuus” yrityssektorin toimipaikat



Työntekijöiden ”ylimääräinen vaihtuvuus” yrityssektorin toimipaikoilla



Politiikkasuosituksia

- 👁️ Tuottavuuden edistämisessä pätee Anna Karenina periaate:

”Kaikki onnelliset perheet ovat toistensa kaltaisia, jokainen onneton perhe on onneton omalla tavallaan” (Tolstoi, 1875/1963).

- Monimutkaisten tapahtumasarjojen onnistuminen edellyttää monien osatekijöiden tai ehtojen toteutumista
- Tuottavuuden kasvun osatekijät eivät ole yhteen- vaan kertolaskua!
- => yhdenkin osatekijän pettäminen johtaa heikkoon tuottavuuskasvuun

- 👁️ Tuottavuuskasvu perustekijät: innovointi ja rakennemuutos (so. ”luovaa tuhoa”)

- 👁️ Innovointi edellyttää

- Edellytyksiä (osaavaa työvoimaa ja johtajia, pääomaa jne.)
- Kannustimia (kilpailua)

- 👁️ ”Luova tuho”

- Kilpailua
- Yritysten ja ihmisten liikkuvuutta

- 👁️ ”Piru on yksityiskohdissa” ja ”kaksikäätiset ekonomistit”